

Слід зауважити, що запропоновані інструменти є хмарними та передбачають публічний та приватний доступ до опублікованих матеріалів.

Кожен з вищезазначених інструментів, як слушно зауважують С. Паламар, М. Науменко, є мультифункціональними, а їхнє використання не має обмеження на сферу застосування. Вони є сучасними, мобільними та дистанційними, передбачають доступ через мережу Інтернет. Перевагою цих інструментів є умовна безкоштовність (деякі передбачають плату за додаткові спеціальні можливості) [2, с.51-52].

Перспективою подальших досліджень є розвідки, зосереджені на дослідженні питань щодо впровадження сторітелінгу під час курсів таких дисциплін, як «Інформаційно-аналітична діяльність», «Візуальна аналітика», «Інформаційний моніторинг», враховуючи новітні технології в розкритті особливостей застосування елементів віртуальної реальності та доповненої реальності під час підготовки майбутніх бакалаврів з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Грушевская В. Ю. Применение метода цифрового сторителлинга в проектной деятельности учащихся / В. Ю. Грушевская // Педагогическое образование в России. 2017. №6. С.38–43.
2. Паламар С. Сторітелінг у професійній підготовці майбутніх педагогів: сучасні інструменти / С. Паламар, М. Науменко // Відкрите освітнє середовище сучасного університету. 2019. №7. С. 48-55.

Сидоренко А. І.,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри інформаційної, бібліотечної та
архівної справи, ВП «Миколаївська
філія Київського національного
університету культури і мистецтв»,
м. Миколаїв

МЕДІАОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ БАКАЛАВРІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

В документах ЮНЕСКО вказується, що медіаосвіта – це навчання теорії та практичним умінням для опанування сучасними мас-медіа, які розглядаються як частина специфічної, автономної галузі знань у педагогічній теорії та практиці; її слід відрізнити від використання медіа як допоміжних засобів у викладанні інших галузей знань, таких як, наприклад, математика, фізика чи географія [Media Education, 1984; за Федоров А.В., 2003; 1].

Медіаосвіта (media education) – процес розвитку і саморозвитку особистості за допомогою та на матеріалах засобів масової комунікації (медіа). Нині вона

успішно розвивається за трьома векторами: професійно-орієнтований, медіапедагогічний і медіапсихологічний [2].

Медіаосвіта розглядається як дослідницький процес, який базується на ключових концепціях, зокрема: означення, асоціацію, жанр, відбір, невербальну комунікацію, мову медіа, природність та реальність, аудиторію, конструкцію, медіасприйняття, репрезентацію, код/ декодування / кодування, сегментацію, сюжетну структуру, ідеологію, риторику, промову та мову, суб'єктивність [1].

Дослідником О. В. Федоровим виділено вісім теорій медіаосвіти:

- ідеологічна;
- протекціоністська (ін'єкційна, захисна, щепленева);
- теорія медіаосвіти як джерела задоволення потреб аудиторії;
- практична;
- естетична чи художня;
- семіотична;
- як засіб формування критичного мислення;
- культурологічна [3].

О. Федоров вважав, що у медіаосвіті можна виділити такі основні напрями: 1) медіаосвіту майбутніх професіоналів – журналістів (преса, радіо, телебачення, Інтернет), кінематографістів, редакторів, продюсерів тощо; 2) медіаосвіту майбутніх педагогів в університетах, підвищення кваліфікації викладачів; 3) медіаосвіту як частину загальної освіти школярів та студентів, яка може бути інтегрована з традиційними дисциплінами, або викладатися автономно; 4) медіаосвіту у закладах додаткової освіти або рекреаційних центрах; 5) дистанційну медіаосвіту школярів, студентів та дорослих за допомогою радіо, телебачення, Інтернету; 6) самостійну, безперервну медіаосвіту, що здійснюється протягом всього життя людини [3].

Згідно з Концепцією впровадження медіаосвіти в Україні медіаосвітою вважається частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою мас-медіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, Інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій [4].

Важливого значення в медіаосвіті приділяють медіаосвітнім технологіям, тобто використанню різних засобів інформації у навчально-виховному процесі, а саме писемних, друкованих, електричних, телевізійних, цифрових. Інформатизація навчально-виховного процесу у вищій школі сприяє розвитку комп'ютерно-орієнтованого навчального середовища, а «медіаосвітні елементи мають увійти до навчальних програм циклу професійно орієнтованої гуманітарної підготовки студентів у відповідних їм обсягах (предметна професійна медіаосвіта) [5].

Питання медіаосвіти мали відображення в роботах Д. Бакінгема, Р. Бужикова, Ж. Гоне, Н. Духаніної, Г.В. Онкович, Л. Селлера, Н.В. Саєнко,

О.А. Сербенської, І. Сахневич, В.В. Усатої, О.В. Федорова, І.М. Чемерис., О.К. Янишиної та ін.

Але питання використання медіаосвітніх технологій в підготовці студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» ґрунтовно – у дисертаційному дослідженні О.К. Янишин [6]. Вперше доводилась ефективність залучення медіаосвітніх технологій до формування професійних якостей майбутніх документознавців, а комунікативні вміння дослідницею віднесено до групи трансферабельних умінь, котрі найбільш затребувані працедавцями, формуються в академічному навчанні й переносяться у фахову діяльність [6].

Автором розроблена структурно-функціональної модель формування комунікативних умінь майбутніх документознавців засобами медіаосвітніх технологій у процесі фахової підготовки у закладі вищої освіти, що включає такі компоненти: цільовий (встановлює мету формування комунікативних умінь майбутніх документознавців як єдність навчальної, виховної та розвивальної; завдання, які слід виконати на основі певних теоретико-методичних підходів, дотримуючись загальнодидактичних і медіаосвітніх принципів для формування необхідних груп комунікативних умінь); технологічний (визначає медіаосвітні технології, форми роботи і засоби навчання), організаційний (створює педагогічні умови та засоби реалізації поставлених завдань під час суб'єкт-суб'єктної взаємодії студентів і викладачів); результативний (формулює результат на основі критеріально-рівневого підходу від початкового до заключного діагностування) [6, С.10].

Відзначимо, що творчою медіадіяльністю повинна виступати мисленнєва й практична діяльність, що пов'язана з опрацюванням та перетворенням інформації і яка реалізується засобами різноманітних медіатехнологій з метою упорядкування, оформлення та презентації цієї інформації у різних медіаформатах, продукт якої має суб'єктивні або об'єктивні цінності.

Технології медіаосвіти сьогодні передбачають залучення до навчального процесу як традиційних засобів масової інформації (періодичні видання, радіо, телебачення, кіно тощо), так і засоби новітніх інформаційних технологій, а саме – програмно-апаратні засоби і пристрої, що функціонують на базі обчислювальної техніки; використовують також сучасні способи і системи інформаційного обміну, що забезпечують операції збирання, накопичення, збереження, оброблення й передавання інформації.

Медіаосвітні технології виконують наступні функції: інформатизацію навчального процесу; інтерактивність навчання; спонукання до творчої діяльності; ефективність засвоєння студентами навчального матеріалу; підвищення мотивації студентів до навчання; активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Серед технологій навчання студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» – технології навчання з орієнтацією на вирішення проблем, проектно-творчі технології навчання, комп'ютерні технології навчання, технології дистанційного навчання, модульні технології навчання та ін. Застосування досягнень новітніх медіатехнологій надає і викладачам і студентам

нові можливості, урізноманітнює зміст навчання, методи та форми навчально-виховного процесу, забезпечує високий науковий і методичний рівень викладання.

Під час навчання студенти готують презентації з використанням різних комп'ютерних програм, навчаються створювати сайти, нові контенти з інтерактивними елементами; беруть участь у відеоконференціях; готують відеоролики про спеціальність та розміщують їх в групах (група «Медіабізнес МФ КНУКіМ»), соціальних мережах; створюють презентації та фільми в межах проектної діяльності поза навчального процесу; готують буктрейлери; інтерактивні плакати та іншу медіапродукцію як під час навчання, проходження практики, так і самостійної роботи в межах спеціальності.

Медіаосвітні технології активно залучають викладачі кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи ВП «Миколаївська філія КНУКіМ». Серед форм – лекції з презентаціями, веб-квести, кейс-методи, перегляд та аналіз фрагментів медіа текстів (на сайтах, блогах установ, в інформаційно-пошукових системах), іншої медіа продукції (анотації, рецензії, рекламної продукції, презентації власного медіапродукту тощо для освітнього процесу.

Медіаосвітні технології (пресодидактика, пресолінгводидактика, кінодидактика, інтернет-дидактика, комп'ютерна дидактика та ін.) частково інтегруються до професійно-орієнтованих навчальних дисциплін кафедри.

Г. В. Онкович наголошує на необхідність звернути увагу на розвиток професійно-орієнтованої медіаосвіти й, відповідно, про перспективи медіадидактики вищої школи, адже завдяки медіаосвіті особистість зможе ефективно послуговуватися медіасферою впродовж усього життя [5].

Отже, медіаосвіта містить величезний інформаційний, дидактичний та мотиваційний потенціал у навчально-виховному процесі, а медіатехнології – це потужна мотивація студентів до навчання. Застосування медіатехнологій у навчальному процесі надає викладачеві можливість урізноманітнювати завдання та форми подання інформації; використовувати комп'ютерні програми для підготовки практичних завдань, моделювання ситуацій, розвивати критичне мислення студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд / Іванов В., Волощенко О., Кульчинська Л., Іванова Т., Мірошніченко Ю. 2-ге вид., стер. К.: АУП, ЦВП, 2012. 58 с.
2. Онкович Г. В. Медіапедагогіка. Медіаосвіта. Медіадидактика. *Вища освіта України*, 2007. № 2. С.63-69.
3. Федоров А. В. Медиаобразование в педагогических вузах. Таганрог, 2003. 124с.
4. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні: схвалена 27 квіт. 2016 р. URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27->

kontsepsiya-vprovadzhennya-mediaosvity-v-ukraini-nova-redaktsiya/ (дата звернення: 22.03.2021).

5. Онкович Г.В. Професійно-орієнтована медіаосвіта у вищій школі. *Медіаосвіта в Україні: наукова рефлексія викликів, практик, перспектив*: зб. статей методолог. семінару, 03 квіт. 2013. К., 2013. С.79-89.
6. Янишин О.К. Формування комунікативних умінь майбутніх документознавців засобами медіаосвітніх технологій: автореф. дис ... канд. пед. наук. К., 2012. 20 с.

Гарбар Г. А.,
доктор філософських наук, професор
кафедри музичного мистецтва, ВП
«Миколаївська філія Київського
національного університету культури і
мистецтв», м. Миколаїв

ВІРТУАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЯВИЩЕ КУЛЬТУРИ

Людська цивілізація в сучасних умовах опинилася на межі епох, коли постіндустріальне суспільство змінило інформаційне, старі технології, уявлення, теорії та цінності себе вичерпують. Досягнення інформаційно-технологічної революції проникають у всі сфери життєдіяльності людини, підкоряючи сферу послуг.

Глобальна мережа стала важливою частиною культурного життя в у цілому. За короткий період часу вплив віртуальної культури поширився на весь життєвий світ сучасної людини, включаючи і таке явище, як туризм. У ХХІ столітті туризм отримує, так би мовити, «нове народження», або якщо говорити науковою мовою – відбувається формування нової парадигми сфери дозвілля, відпочинку і розваг. Особливістю сучасного світу є становлення віртуальної культури, яка базується на взаємодії не з реальними предметами, а з спеціально розробленими моделями, віртуальними образами. Віртуальний туризм – це один з оновлених «світів», поширеним останнім часом – так зване «інше життя» (англ. Second Life) образами.

Взнаки загрози тероризму, техногенних і природних катаклізмів, в умовах пандемії корона вірусу у сучасному світі зростає попит на віртуальні подорожі, що «гарантують яскраві візуальні образи, слухові враження, можливість самому змінювати режим перегляду і головне, повну безпеку[3].

Віртуальний туризм є новою і маловивченою формою туризму, тому досить важко дати точне його визначення. Це вид туризму - огромна електронна система розваги.

Існують різні трактування поняття віртуального туризму. Одне з них «віртуальний тур – спосіб реалістичного відображення тривимірного багатоелементного простору на плоскому екрані. Елементами віртуального, туру зазвичай, є сферичні панорами, з'єднані між собою інтерактивним посиленнями-